

Charakteristika uměleckého textu

1. obecná charakteristika díla
 - a. určí literární druh daného díla a dolož to na dané ukázce před sebou
 - i. lyrika, epika, drama
 - b. určí literární žánr daného díla, obecně jej charakterizuj a (pokud je to možné) demonstřuj (ukaz, dolož) na výňatku typické znaky tohoto žánru
 - i. román, povídka, novela, epos, elegie, satira, óda
2. jazykové prostředky
 - a. poezie
 - i. verš, rým (pravidelný, nepravidelný)
 - ii. sonet, balada
 - iii. doložit na výňatku + slovní zásoba, metafory, jazyk (spisovný, nespisovný, hovorový)
 - b. próza
 - i. typ. znaky autorova stylu, slovní zásoba, výrazy, + viz. výše poezie iii.
3. téma, obsah
 - a. téma díla - lyrika; lyrika přírodní, milostní, politická,..; doložit na výňatku; lyrický subjekt (postava), motivy
 - b. epika; typ vyprávěče (ich, er forma), stručně popsat děj a jeho stavbu (kompozici)
 - c. vyjmenovat a charakterizovat hlavní postavy díla
 - d. uvést děj; kdy se to odehrávalo
 - e. charakterizovat kde se to odehrávalo
 - f. kdy a kde se ta hra poprvé hrála (pokud se někde hrála)
4. hlavní myšlenka
 - a. záměr autora, co tím dílem chtěl čtenářům sdělit (1 až 2 věty)
5. zasazení díla do literárně historického kontextu
 - a. charakterizovat období, kdy dílo vzniklo, směry, autoři (stručně)
 - b. jaké byly hodnoty společnosti, jaká měla společnost vztah k té literatuře (v té době)
 - c. ostatní druhy umění v daném období, osobnosti (malířství,..)
 - d. charakterizovat znaky uměleckého směru (romantismus, realismus,..), jaké byly nejčastější témata toho období
6. autor
 - a. základní fakta o autorovi (národnost, povolání), vývoj autora
 - b. zda to bylo jeho poslední či první dílo, srovnat s jiným dílem (s podobnou tematikou)
 - c. inspirace díla (zfilmovaná díla, divadlo)
7. literární kritika
 - a. jak bylo dílo přijímáno v době svého vzniku
 - b. čím bylo kontroverzní
 - c. jestli je dílo aktuální
 - d. jak hodnotí dílo lit. kritika dnes a v té době
 - e. srovnat dané lit. Dílo s jiným, které se věnuje stejnému tématu (rozdíly)